

9/14/2021 Myanmar

Gabon

8/26/2023

Suriname

023

1/4/2020

3/9/2023 Ukraine

2/26/2022 Russia

4/23/2023 Sudan

10/20/2021 Turkmenistan

5/3/2023 India

Ethiopia

10/26/2023 Pales

Скорочення демократії, зростання насильства

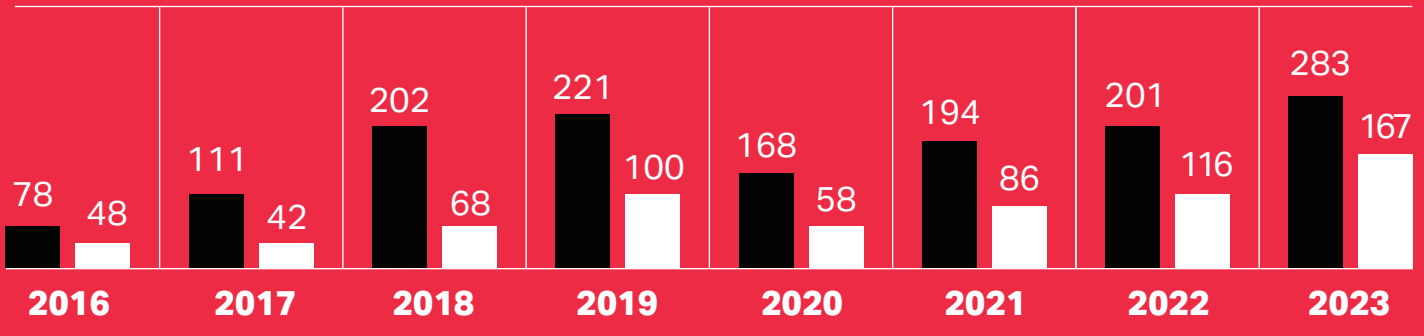
Відключення інтернету у 2023 році

#KeepItOn

Огляд даних за 2023 рік

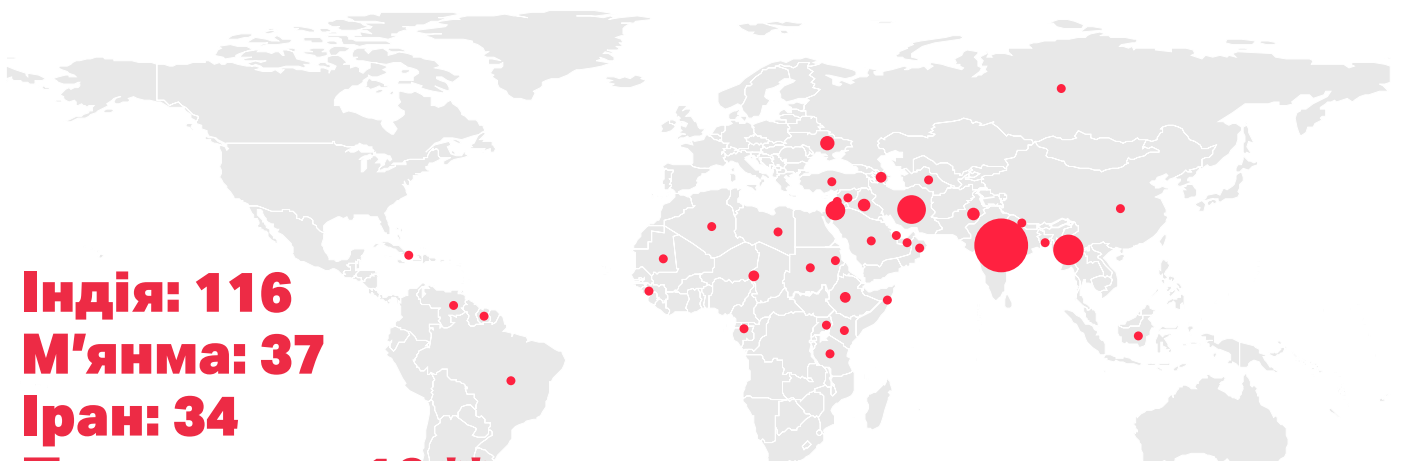
Задokumentовані відключення інтернету за роками*

■ Загальна кількість відключень
■ Загальна кількість відключень, не враховуючи Індію

* Ці цифри відображають останні дані, які доступні на момент публікації цього звіту, і включають оновлення раніше опублікованих підсумкових показників за попередні роки

Кількість країн, у яких відбувалися відключення

Індія: 116
М'янма: 37
Іран: 34
Палестина: 16 **
Україна: 8 **
Пакистан: 7
Ірак: 6
Азербайджан: 5
Ефіопія: 4
Сенегал: 4

Бангладеш: 3
Росія: 3
Йорданія: 3
Лівія: 3
Китай: 2
Гвінея: 2
Мавританія: 2
Оман: 2
Танзанія: 2
Туркменістан: 2
Судан: 2
Сирія: 2
Туреччина: 2
Алжир: 1
Бразилія: 1
Куба: 1
Габон: 1
Індонезія: 1
Кенія: 1
Ліван: 1
Мозамбік: 1
Непал: 1
Катар: 1
Саудівська Аравія: 1
Сомаліленд: 1
Суринам: 1
Об'єднані Арабські Емірати: 1
Уганда: 1
Венесуела: 1

** Відключення були спричинені зовнішніми факторами в Україні та Палестині.

Причини відключень у 2023 році

 Конфлікти	 Протести	 Екзамени	 Вибори
74 відключення у 9 країнах під час конфліктів	63 відключення у 15 країнах під час протестів	12 відключень у 6 країнах «для запобігання списуванню на іспитах»	5 відключень у 5 країнах, які пов'язані з виборами
2023: 74 ●●●●●●●●●	2023: 63 ●●●●●●●●●●●	2023: 12 ●	2023: 5 ●
2022: 36 ●●●●●●●●	2022: 63 ●●●●●●●●●●●	2022: 8 ●	2022: 5 ●
2021: 19 ●●●●●●●	2021: 39 ●●●●●●●●●●	2021: 11 ●●	2021: 7 ●●
2020: 15 ●●●●●●	2020: 16 ●●●●●●●	2020: 8 ●	2020: 10 ●●●
2019: 52 ●●●●●●●●●●	2019: 65 ●●●●●●●●●●●●	2019: 8 ●	2019: 12 ●●●
2018: 2 ●	2018: 45 ●●●●●●●●●●●●	2018: 11 ●●	2018: 12 ●●●
2017: 3 ●	2017: 37 ●●●●●●●●●●●●	2017: 7 ●●	2017: 6 ●●●
2016: 3 ●	2016: 27 ●●●●●●●●●●●	2016: 6 ●●●	2016: 5 ●●●

Новий фактор у 2023 році:

стихійні лиха

4 відключення у 4 країнах через природні катаклізми

Тренди відключень у 2023 році

1. Відключення надалі відбуваються, щоб приховати серйозні порушення прав людини та насильство

51 відключення в **11** країнах збіглося із задокументованими серйозними порушеннями прав людини***

Азербайджан, Ефіопія, Іран, Йорданія, Мавританія, М'янма, Палестина, Росія, Сомаліленд, Судан, Україна

*** До серйозних порушень прав людини належать випадки, коли є докази застосування насильства, зокрема вбивства, катування, гвалтування або очевидні воєнні злочини з боку урядових структур, військових, поліції чи сил безпеки.

2. Влада повинна утриматися від практики блокування платформ

53 блокування у **25** країнах у 2023, році порівняно із **39** блокуваннями у **29** країнах у 2022 році

Grindr є другою найбільш заблокованою цифровою платформою за межами Індії після Facebook, яка охоплює користувачів у **12** країнах і орієнтована на ЛГБТК+ простори

Китай, Індонезія, Іран, Йорданія, Ліван, Оман, Пакистан, Катар, Саудівська Аравія, Танзанія, Туреччина, Об'єднані Арабські Емірати

3. Найбільші порушники вкорінилися та сміливо вдаються до відключень

4. Географія відключень розширюється

У 2023 році лише **30.4%** усіх відключень були найменшого масштабу (стосувались лише одного міста, району чи села), тоді як у 2022 році **46.8%** усіх відключень були такого ж масштабу.

80 відключень стосувались кількох регіонів чи цілих країн, що є найвищою кількістю таких відключень, зареєстрованих з 2016 року.

3 2016 року

1,458

відключень по всьому світу

82

постраждалих країн

334

Члени коаліції #KeepItOn зі **106** країн світу

Нові порушники у 2023 році

Кенія *****

Мозамбік

Непал

Суринам

***** Перше відключення, ініційоване урядом Кенії; попередні відключення у 2020 році були здійснені третьою стороною

Ліван

Катар

Об'єднані Арабські

Емірати

Країни з багаторічними блокуваннями платформ, які вперше з'явилися у базі даних STOP

Східна Європа та Центральна Азія (СЄЦА)

Регіональний огляд у 2023 році

Україна: 8*

***6 із них застосовані Росією**

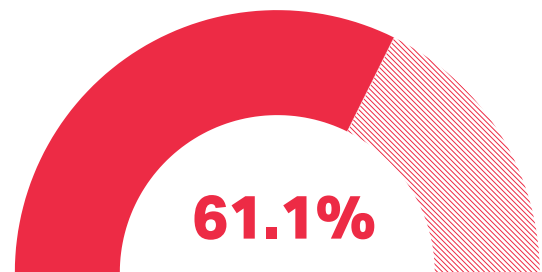
Азербайджан: 5

Росія: 3 Туркменістан: 2

13 відключень під час конфлікту у 2023 році:

- ✦ 5 ракетних ударів російських збройних сил по об'єктах цивільної інфраструктури
- ✦ 4 навмисні відключення у регіоні Нагірного Карабаху
- ✦ 3 кібератаки в Україні
- ✦ 1 блокування платформи, яке пов'язане з конфліктом в Азербайджані (TikTok)

Загальна кількість відключень у регіоні СЄЦА скоротилася більш ніж на **50%** з 2022 по 2023 рік через зміну ситуації у зоні бойових дій під час тривалого незаконного вторгнення Росії та окупації України, а також зниження кількості нових випадків у Центральній Азії після піку у 2022¹ році. Тим не менш, у регіоні все ж таки зафіксовано **18** відключень, **13** з яких були здійснені під час активного конфлікту, коли цілеспрямовані ракетні удари, кібератаки та навмисні відключення призвели до нестабільного зв'язку та численних вимкнень інтернету. Органи влади в Росії й Туркменістані поєднали репресивну цензуру та зусилля зі створення ізольованих національних інтрамереж з багаторічними блокуваннями платформ з метою встановлення контролю над потоком інформації всередині країни. Загалом масштабний вплив Росії неможливо ігнорувати: у

відключень інтернету у регіоні були безпосередньо пов'язані із задокументованими **серйозними порушеннями прав людини**

2023 році лише ця країна-агресор здійснила **50%** усіх відключень у регіоні СЄЦА.

Росія та Україна

У той час як незаконне вторгнення Росії в Україну продовжувало викликати спротив всередині країни та за її межами, російська влада активно застосовувала відключення як частину своєї військової стратегії в Україні та як інструмент, щоб змусити замовкнути критиків всередині країни.² У 2023 році Access Now та коаліція #KeepItOn зафіксували **дев'ять** відключень, здійснених російською владою в Росії та Україні.

У 2023 році російська влада здійснила **шість** відключень в **Україні** порівняно із **22** у 2022 році.

¹ Див The Washington Post (2023). Як Росія вчилася на помилках, щоб уповільнити контрнаступ України. <https://www.washingtonpost.com/world/2023/09/08/russia-ukraine-defense-counteroffensive/>

² Див Consilium.europa.eu (2024). Реакція ЄС на агресивну війну Росії проти України. <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-response-ukraine-invasion/>

Хоча загальна кількість відключень зменшилася, їхній масштаб, обсяг та наслідки залишилися такими ж значними.³ На окупованих українських територіях, де Росія перенаправила українську інтернет-інфраструктуру для підключення до підконтрольних їй мереж, люди, можливо, тепер набагато менше стикаються із перебоями в роботі мережі. Утім контрольована Росією інтернет-мережа дозволяє здійснювати нагляд та застосовувати цензуру, що наражає ці спільноти на ще більшу небезпеку.

Попри це, Росія продовжує здійснювати військові атаки, які пошкоджують комунікаційну інфраструктуру. Протягом 2023 року російські військові запускали ракети по енергетичних об'єктах України та електромережах по всій країні, що призвело до аварійних відключень електроенергії у великих містах, зокрема у Харкові, Львові, Івано-Франківську, Запоріжжі, Вінниці та Києві.⁴ Атаки спричинили перебої в роботі інтернету, які заблокували мільйонам людей доступ до інформації в умовах тривалого вторгнення.⁵

У грудні 2023 року Росія здійснила кібератаку, яка спричинила перебої в роботі одного з найбільших телекомунікаційних операторів України – «Київстар». Мільйони людей залишилися без доступу до інтернету⁶. Відключення спричинило збій у роботі банкоматів і порушило належне функціонування систем оповіщення про повітряну небезпеку⁷. За словами українських чиновників,

метою атаки був збір розвідувальної інформації та психологічний тиск на українців.⁸

Українська сторона також вдалася до **двох** відключень в рамках стратегії спротиву російській окупації, що триває. У травні 2023 року українські хакери вивели з ладу сайт російського інтернет-провайдера Miranda Media.⁹ А у жовтні 2023 року «Українська ІТ-армія» підтвердила, що тимчасово відключила послуги трьох російських інтернет-провайдерів, які працюють у Криму: «Миранда Медиа», «Кримтелеком» і «Мир Телеком»¹⁰.

Тим часом російська влада продовжувала блокувати онлайн-платформи як в Росії, так і на окупованих територіях України, намагаючись контролювати інформаційний простір і поширювати дезінформацію та пропаганду офіційними каналами.¹¹ Вони підтримували блокування X (раніше Twitter), Facebook та Instagram, а також погрожували цензурою іншим соціальним медіа-платформам, таким як YouTube та WhatsApp, щоб змусити їх виконувати урядові директиви щодо модерації контенту.¹² Наприклад, Facebook та Instagram були заблоковані із жовтня 2022 року, коли влада визнала їхню материнську компанію Meta екстремістською організацією та звинуватила її у «русофобії» за те, що вона дозволила поширювати на своїх платформах критику російського вторгнення в Україну.¹³ У 2023 році Meta також була змушена відмовитися від запуску своїх WhatsApp-каналів у Росії, які дозволили б людям публічно транслювати

³ Access Now (2023). *Знаряддя контролю, щити безкарності: Відключення інтернету у 2022 році*. <https://www.accessnow.org/keepiton-2022-report>

⁴ Наприклад, CNN (2023). *Ракетні удари призведуть до аварійних відключень електроенергії по всій Україні, – міністр енергетики*. https://www.cnn.com/europe/live-news/russia-ukraine-war-news-1-14-23/h_cb548fad3d1247ec433677f6358cea4e

⁵ Cyberscoop (2023). *Російські атаки на українську інфраструктуру спричиняють перебої в роботі інтернету, відключаючи цінний ресурс у воєнний час*. <https://cyberscoop.com/ukraine-internet-outages-infrastructure-attacks/>

⁶ Reuters (2023). *Найбільший мобільний оператор України зазнав наймасштабнішої кібератаки під час війни*. <https://www.reuters.com/technology/cybersecurity/ukraines-biggest-mobile-operator-suffers-massive-hacker-attack-statement-2023-12-12/>

⁷ Reuters (2024). *Ексклюзив: Російські хакери місяцями перебували всередині українського телекомунікаційного гіганта*. <https://www.reuters.com/world/europe/russian-hackers-were-inside-ukraine-telecoms-giant-months-cyber-spy-chief-2024-01-04/>

⁸ Cybercrime Programme Office (2024). *Дайджест кіберзлочинності: 1-15 січня 2024 року*. <https://rm.coe.int/cyber-digest-cproc-2024-01-01/1680ae548a>

⁹ The Record (2023). *Російська «Кремнієва долина» зазнала кібератаки; українська група заявляє про причетність до цього*. <https://therecord.media/skolovo-foundation-cyberattack-russia-ukraine>

¹⁰ The Record (2023). *Українські хакери виводять з ладу інтернет-провайдерів на окупованих Росією територіях*. <https://therecord.media/ukranian-hackers-disrupt-internet-providers-crimea>

¹¹ Access Now (2022). *Актуально: Цифрові права в умовах російсько-українського конфлікту*. <https://www.accessnow.org/digital-rights-ukraine-russia-conflict/>

¹² Access Now (2021). *Росія заблокувала Twitter, щоб цензурувати контент – що буде далі?* <https://www.accessnow.org/russia-throttled-twitter/>; The Verge (2022). *Росія заборонила Instagram, як і обіцяла, заблокувавши доступ для 80 мільйонів користувачів*. <https://www.theverge.com/2022/3/14/22976603/russia-bans-instagram-facebook-meta-call-to-violence>. DW (2023). *У Росії готуються заблокувати YouTube? Що про це відомо* <https://www.dw.com/ru/v-rossii-gotovat-blokirovku-youtube-cto-ob-etom-izvestno/a-66622887>; The Bell (2023). *Російська влада говорить про блокування WhatsApp. Що це буде означати в реальності?* <https://en.thebell.io/russias-authorities-are-talking-about-blocking-whatsapp-what-would-this-mean-in-reality/>

¹³ The Moscow Times (2022). *Росія додала компанію Meta до списку «терористичних та екстремістських» організацій*. <https://www.themoscowtimes.com/2022/10/11/russia-adds-meta-to-list-of-terrorist-and-extremist-orgs-a79057>

інформацію для широкої аудиторії у додатку, після того, як федеральний орган із цензури в країні, Роскомнагляд, пригрозив повністю заблокувати WhatsApp, якщо нова функція буде запущена.¹⁴

Путінський режим має багатий досвід використання погроз проти платформ, щоб змусити опозицію замовкнути. Під час парламентських виборів у 2021 році уряд успішно тиснув на компанії Google й Apple, щоб вони заблокували додаток проєкту «Розумне голосування» опозиціонера Олексія Навального у своїх магазинах і платформах, погрожуючи кримінальним переслідуванням і обшуками в офісах.¹⁵ Того ж року Навальний був заарештований, а у 2024 році він помер у в'язниці на тлі звинувачень російського уряду у його вбивстві.¹⁶

Окрім безпосереднього блокування платформ, російська влада забороняє та блокує інструменти для обходу цих блокувань, зокрема віртуальні приватні мережі (ВПМ).¹⁷ Повідомляється, що станом на листопад 2023 року Росія заблокувала домени **восьми** із 15 найпопулярніших VPN-сервісів.¹⁸ Хоча влада у 2020 році офіційно заборонила будь-які засоби, які можуть бути

використані для обходу, зараз вона пішла далі. З 1 березня 2024 року уряд також заборонив будь-яку рекламу цих інструментів.¹⁹ Це можуть бути сайти, які надають інструкції з доступу до ВПМ, наприклад, Вікіпедія.²⁰

На початку 2024 року ми уже фіксували випадки відключення російською владою доступу до мобільного інтернету та соціальних мереж у нічний час, а також обмежували доступ до ВПМ.²¹

Азербайджано-вірменський конфлікт

Азербайджан здійснив загалом **п'ять** відключень у 2023 році у контексті територіального спору з Вірменією, який досі триває.²² **Чотири** з них були спрямовані на спірний регіон Нагірного Карабаху, а **одне** вплинуло на весь Азербайджан – і все це відбувалося разом із порушеннями прав людини й поглибленням гуманітарної кризи.²³

¹⁴ The Moscow Times (2022). *WhatsApp припинив запуск каналів у Росії через загрозу заборони*.

<https://www.themoscowtimes.com/2023/09/26/whatsapp-drops-channels-launch-in-russia-over-ban-threat-a82564>

¹⁵ Access Now (2023). *Недостатньо добре: компанії Apple та Google зазнають тиску з боку уряду та цензурюють контент під час виборів у Росії*. <https://www.accessnow.org/press-release/apple-google-censor-russian-elections/>; див. також *The New York Times* (2021). *Google та Apple під тиском Росії видалили додаток для голосування*. <https://www.nytimes.com/2021/09/17/world/europe/russia-navalny-app-election.html>; *Financial Times* (2021). *Компанії Apple і Google видалили додаток Навального після тиску з боку Кремля*. <https://www.ft.com/content/faaada81-73d6-428c-8d74-88d273adbad3>; Al Jazeera (2021). *Чому компанії Google та Apple досі мовчать про російську цензуру?* <https://www.aljazeera.com/opinions/2021/11/1/why-are-google-and-apple-still-silent-on-russia-censorship>

¹⁶ The Guardian (2024). *Російський активіст і критик Путіна Олексій Навальний помер у в'язниці*.

<https://www.theguardian.com/world/2024/feb/16/russian-activist-and-putin-critic-alexei-navalny-dies-in-prison>

¹⁷ RosKomSvoboda (2023). *ВПМ в Росії: від блокування сервісів до блокування протоколів*. https://roskomsvoboda.org/uploads/en_vpn_in_russia_from_blocking_services_to_blocking_protocols.pdf; див. також Al Jazeera (2022). *Використання ВПМ стрімко зростає в Росії під час вторгнення в Україну*. <https://www.aljazeera.com/news/2022/5/7/vpn-use-skyrockets-in-russia-during-ukraine-invasion>

¹⁸ OONI (2023). *Як змінилася інтернет-цензура в Росії за перший рік військового конфлікту в Україні*. <https://ooni.org/post/2023-russia-a-year-after-the-conflict/>; RosKomSvoboda (2023). *ВПМ в Росії: від блокування сервісів до блокування протоколів*. <https://roskomsvoboda.org/ru/analysis/vpn-russia-2023-eng/>

¹⁹ Tass (2024). *Заборона реклами ВПМ-сервісів набуде чинності з 1 березня – медіа-спостерігач*. <https://tass.com/economy/1742101>; див. також *The New York Times* (2024). *Росія посилює контроль над інтернетом у критичний для Путіна рік*. <https://www.nytimes.com/2024/03/15/technology/russia-internet-censors-vladimir-putin.html>

²⁰ Meduza (2023). *Російський уряд уповноважив федеральну цензуру блокувати сайти з інструкціями щодо обходу блокування сайтів*. <https://meduza.io/en/news/2023/11/18/russian-government-authorizes-federal-censor-to-block-websites-with-instructions-for-bypassing-website-blocks>; Meduza (2024). *Росія може заблокувати Вікіпедію через статтю про ВПМ, які допомагають заходити на заблоковані сайти, вважає депутат*. <https://meduza.io/en/news/2024/03/03/russia-may-block-wikipedia-due-to-article-on-vpns-that-help-reach-blocked-sites-says-lawmaker>

²¹ Meduza (2024). *Нічні відключення мобільного інтернету в російських регіонах, за повідомленнями, пов'язані із заходами проти безпілотників, а не з рутинними технічними роботами*. <https://meduza.io/en/news/2024/01/29/nighttime-mobile-internet-outages-in-russian-regions-reportedly-linked-to-anti-drone-measures-not-routine-technical-work>; *The Moscow Times* (2024). *По всій Росії зафіксовані масові збої у роботі Telegram і WhatsApp*. <https://www.themoscowtimes.com/2024/01/24/widespread-telegram-whatsapp-outages-reported-across-russia-a83830>

²² Access Now (2023). *Увімкніть TikTok: влада Азербайджану та Вірменії не повинна обмежувати доступ до нього*

<https://www.accessnow.org/press-release/tiktok-azerbaijan-armenia/>

²³ Див *Human Rights Watch* (2024). *Нова хвиля арештів спрямована проти журналістів та активістів в Азербайджані*. <https://www.hrw.org/news/2024/03/07/new-wave-arrests-targets-journalists-and-activists-azerbaijan>; *Crisis Group* (2023). *Реагування на гуманітарну катастрофу у Нагірному Карабасі*. <https://www.crisisgroup.org/europe-central-asia/caucasus/nagorno-karabakh-conflict/responding-humanitarian-catastrophe-nagorno>

Нагірно-карабахська криза

Населення Нагірного Карабаху уже страждає від загострення гуманітарної кризи з грудня 2022 року, коли азербайджанські війська заблокували Лачинський коридор, повністю відрізавши єдину дорогу, яка з'єднує Нагірний Карабах із Вірменією.²⁴ Експерти ООН забили на сполох, підкреслюючи, що блокада призвела до «гострої нестачі основних продуктів харчування, медикаментів та засобів гігієни, вплинула на функціонування медичних та освітніх закладів, а також поставила під загрозу життя мешканців, особливо дітей, людей з інвалідністю, людей похилого віку, вагітних жінок та хворих».²⁵ 12 січня 2023 року після більш ніж місяця блокади, збій в роботі інтернету лише погіршив ситуацію, викликавши занепокоєння, що люди не зможуть зв'язатися з екстреними службами. Це ще раз підкреслило важливість забезпечення зв'язку під час кризи та конфлікту.²⁶

19 вересня 2023 року Азербайджан розпочав так звану «антитерористичну» операцію, атакувавши вірменські збройні сили у Нагірному Карабасі та відновивши контроль над територією. За повідомленнями, щонайменше 200 людей, включаючи цивільних осіб і дітей, були вбиті, а понад 400 отримали поранення.²⁷ Наступ призвів до того, що майже усі етнічні вірмени – населення близько 120 000 осіб – покинули Нагірний Карабах.²⁸ Коли Азербайджан розпочав наступ, влада заблокувала доступ до інтернету у Фюзилинському районі Карабаху та закрила доступ до TikTok для всієї країни, щоб обмежити поширення інформації.²⁹ Обидва збої тривали понад місяць.³⁰ 20 вересня азербайджанська влада також вимкнула мобільний зв'язок та доступ до інтернету у місті Степанакерт на тлі сильних бомбардувань.³¹ Жителі Карабаху повідомляли про перебої у кількох інших районах, які ми не змогли повністю підтвердити.³²

Обидві сторони конфлікту використовували блокування платформ, намагаючись контролювати інформаційний простір. Тривожним є те, що вони також виправдовували відключення інтернету під час конфлікту. У вересні 2022 року Азербайджан і Вірменія заблокували TikTok.³³ Коли громадянське суспільство оскаржило заборону TikTok у Вірменії, керівник апарату офісу директора Служби національної безпеки захищав дії уряду, заявивши, що законодавче положення, яке надає повноваження «здійснювати нагляд за питаннями інформаційної безпеки», передбачає

²⁴ CNN (2023). Азербайджан розпочав операцію проти вірменських сил у Нагірному Карабасі.

<https://edition.cnn.com/2023/09/19/asia/armenia-azerbaijan-nagorno-karabakh-bombardment-intl/index.html>

²⁵ OHCHR (2023). Експерти ООН закликають Азербайджан зняти блокаду Лачинського коридору і припинити гуманітарну кризу у Нагірному Карабасі. <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/08/un-experts-urge-azerbaijan-lift-lachin-corridor-blockade-and-end>; див. також Forbes (2023).). Блокада Лачинського коридору морить голодом Нагірний Карабах.

<https://www.forbes.com/sites/ewelinaochab/2023/08/08/lachin-corridor-blockade-starves-nagorno-karabakh/>

²⁶ Радіо Азатутюн (2023). Майже повна відсутність інтернету й телефонного зв'язку створює нові проблеми у Карабасі.

<https://rus.azatutyun.am/a/32222107.html>

²⁷ CNN (2023). Азербайджан розпочинає операції проти вірменських сил у Нагірному Карабасі.

<https://edition.cnn.com/2023/09/19/asia/armenia-azerbaijan-nagorno-karabakh-bombardment-intl/index.html>

²⁸ The Guardian (2023). Майже усі етнічні вірмени покинули Нагірний Карабах.

<https://www.theguardian.com/world/2023/sep/30/almost-all-ethnic-armenians-have-left-nagorno-karabakh-azerbaijan>

²⁹ Al Jazeera (2023). Азербайджанські війська атакують Нагірний Карабах на тлі загрози нової війни.

<https://www.aljazeera.com/news/2023/9/19/azerbaijan-forces-attack-nagorno-karabakh-as-threat-of-new-war-looms>; AIW (2023). Перебої з інтернетом у Фюзюлі. <https://www.az-netwatch.org/news/internet-disruptions-in-fuzuli/>; OONI Explorer (2023). Азербайджан заблокував TikTok і Google Play Store на тлі військового наступу у Нагірному Карабасі. <https://explorer.ooni.org/findings/67768606801>

³⁰ Там само.

³¹ CNN (2023). Азербайджан розпочинає операції проти вірменських сил у Нагірному Карабасі. <https://edition.cnn.com/2023/09/19/asia/armenia-azerbaijan-nagorno-karabakh-bombardment-intl/index.html>; <https://explorer.ooni.org/findings/67768606801>; див. також CNN

(2023). «Ми помираємо з голоду»: про блокаду Нагірного Карабаху на краю Європи. <https://edition.cnn.com/2023/09/06/europe/nagorno-karabakh-blockade-azerbaijan-armenia-intl-cmd/index.html>

³² AIW (2023). Internet disruptions in Fuzuli. <https://www.az-netwatch.org/news/internet-disruptions-in-fuzuli/>

³³ OONI (2022). Азербайджан і Вірменія блокують TikTok на тлі прикордонних сутичок. <https://ooni.org/post/2022-azerbaijan-and-armenia-blocks-tiktok/>; див. також Turan.az (2020). <https://turaz.az/en/question-answer/the-issue-of-blocking-the-internet-should-be-reviewed-in-the-interests-of-the-country-2089770>

право запроваджувати подібні блокування.³⁴ Уряд Вірменії також намагається легітимізувати відключення у майбутньому шляхом внесення змін до чинного законодавства.³⁵

Центральна Азія

Не лише конфлікт став причиною відключень інтернету у регіоні СЄЦА у 2023 році. Уряди країн Центральної Азії продовжували використовувати їх для приборкання інакодумства. Влада по всій Центральній Азії застосувала відключення для придушення хвилі протестів у 2022 році.³⁶ Репресивні заходи призвели до обмеження протестної активності у 2023 році і, як наслідок, до загального зниження кількості відключень у регіоні. Але проблема не вирішена, а влада не демонструє готовності до реформ.

У **Казахстані**, наприклад, після того, як десятки тисяч людей вийшли на вулиці у 2022 році, влада розгорнула невпинну кампанію проти активістів та громадських організаторів, що зробило майже неможливим організацію публічних демонстрацій без серйозних наслідків.³⁷ На місцевих мітингах та заходах, присвячених річниці протестів 2022 року, члени громади повідомляли про ймовірне використання глушилок сигналу, що свідчить про подальше бажання влади влаштувати збої, щоб змусити людей замовкнути.³⁸

У **Туркменістані**, влада продовжувала блокувати основні соціальні медіа-платформи та ВПМ як метод контролю.³⁹ Вони також заблокували доступ до інтернету по всій країні на кілька днів у червні 2023 року під час відкриття нового міста, названого на честь Гурбангули Бердимухамедова, який завершив 16-річний президентський термін, передавши владу своєму синові.⁴⁰

³⁴ Access Now (2023). *Відкритий лист: Уряд Вірменії повинен гарантувати доступ до інтернету і свободу висловлювання поглядів, скасувати положення закону «Про правовий режим воєнного стану»*. <https://www.accessnow.org/press-release/open-letter-armenian-law-must-prohibit-internet-shutdowns/>; Access Now (2023). *Лист директора Служби національної безпеки Вірменії*. <https://www.accessnow.org/armenia-national-security-service-director-letter-tiktok-blocking>

³⁵ Eurasianet (2023). *Влада Вірменії прагне отримати нові повноваження щодо цензури в інтернеті в умовах воєнного стану*. <https://eurasianet.org/armenian-authorities-seek-new-internet-censorship-powers-under-martial-law>

³⁶ *Дивіться примітку 3*. Access Now (2023).

³⁷ Radio Free Europe (2023). *Казахстан досі не дає простору для протестів*. <https://www.rferl.org/a/kazakhstan-not-allowing-protests/32648115.html>

³⁸ Vlast (2021). *Сотні людей прийшли на мітинг Демократичної партії в Алмати*. <https://vlast.kz/novosti/44711-sotni-celovek-vysli-na-miting-dempartii-v-almaty.html>; див. також Радіо Азаттик (2020). *«Назарбаєв, кет!» Заклики до відставки «лідера нації» на мітингу за реформи*. <https://rus.azattyq.org/a/kazakhstan-almaty-rally-on-political-reforms/30922602.html>; Медіазона (2021). *Жіночий марш і мітинг в Алмати*. <https://mediazona.ca/online/2021/03/08/marsh>

³⁹ Turkmen News (2023). *Цифровий вакуум. Які хостинги, провайдери та сервіси заблоковані у Туркменістані?* <https://turkmen.news/cifrovoy-vakuum-kakie-hostingi-provaidery-i-servisy-zablokirovany-v-turkmenistane/>; Progres (2024). *У 2023 році у Туркменістані продовжилася державна інтернет-блокада*. <https://progres.online/society/the-state-directed-internet-blockade-continued-in-turkmenistan-in-2023/>; Access Now (2023). *Що відключення інтернету у Туркменістані каже нам про цифрові репресії у Центральній Азії*. <https://www.accessnow.org/turkmenistan-internet-shutdowns/>

⁴⁰ Civicus Monitor (2023). *Перебої в роботі інтернету, депортація активістів з Туреччини та хлібні протести*. <https://monitor.civicus.org/explore/internet-disruptions-deportations-of-turkey-based-activists-and-bread-protests/>; AP News (2023). *Президент Туркменістану посилює владу свого батька*. <https://apnews.com/article/politics-gurbanguly-berdimuhamedow-turkmenistan-a8e746a5bb9935323f3f52e193b54468>

#KeepItOn

Кампанія **#KeepItOn** об'єднує та організовує глобальні організації та зусилля, які спрямовані на припинення відключень інтернету. Кампанія була започаткована коаліцією з близько 70 організацій у 2016 році на конференції RightsCon у Кремнієвій долині. Відтоді кількість членів коаліції швидко зросла до понад 334 осіб зі 106 країн світу - від громадянського суспільства, правозахисних та адвокаційних груп до дослідницьких центрів, моніторингових мереж, фондів та засобів масової інформації.

Цей звіт є публікацією Access Now для коаліції #KeepItOn і був написаний Заком Россоном, Феліцією Антоніо та Керолін Таккетт у співпраці з командою Access Now.

Автори висловлюють особливу подяку Донні Вентворт, Анхелі Аларкон, Бріджит Андер, Голді Бенджамін, Раману Джит Сінгх Чіма, Джуліо Коппі, Марві Фатафта, Осей Ману Кагях, Наталії Крапіва, Джеймі Коконя, Намрата Махешварі, Пітер Мічек, Кассем Мнейджа, Вай Пхью Мьінт, Шруті Нараян, Лора О'Брайен, Наро Омо-Осагіе, Гаспар Пісану, Пратек, Алексія Скок, Вакау, Аймен Загдуді та Анастасія Жирмонт за їхній внесок. Ми також хотіли б подякувати Advocacy Assembly Shutdown Academy, Athan, Cloudflare, Digitally Right, Internet Outage Detection and Analysis (IODA), Kentik, Miaan Group, Myanmar Internet Project, Open Observatory of Network Interference (OONI), Software Freedom Law Centre India (SFLC.in) та іншим членам коаліції #KeepItOn за надання цінної інформації, аналіз даних і джерел та участь у підготовці звіту. Ми несемо відповідальність за будь-які помилки, спотворення або неточності, і будемо раді вашим відгукам.

Дизайн та візуалізація даних: Лорен Джордано та Сейдж Ченг.

Примітка щодо наших даних

У цьому звіті #KeepItOn розглядаються випадки відключення інтернету, які задокументовані Access Now та коаліцією #KeepItOn у 2023 році. Хоча ми намагаємося створити всеосяжну базу даних, наші відомості ґрунтуються на технічних вимірах, а також на контекстній інформації, такій як новини або особисті акаунти. Обмеження нашої методології означають, що можуть бути випадки відключення інтернету, про які не повідомлялося, і цифри, ймовірно, зміняться, якщо і коли нова інформація стане доступною після публікації. У 2023 році ми отримали дані про відключення попередніх років, які були додані до звіту ретроспективно, і документацію про ці зміни можна знайти у базі даних STOP за посиланням: <https://accessnow.org/keepiton-data>. Усі наведені нижче відомості відображають найактуальнішу інформацію на момент публікації.

Відвідайте <https://accessnow.org/keepiton-data-methodology> щоб отримати найсвіжішу інформацію про нашу методологію, відповіді на поширені запитання та поточну роботу.

Травень 2024 року

